

Aplinkos apsaugos agentūrai

Siunčiama el. paštu: aaa@gamta.lt

DĖL PRAŠYMO PRATĘSTI TERMINĄ PASTABŲ TEIKIMUI POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO (PAV) ATASKAITAI

2024 m. lapkričio 8 d.

Asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – ir Asociacija), atstovaudama bendruomenės interesams ir siekdama išsaugoti vertingas gamtines teritorijas ir jų bioįvairovę, susipažino su Sweco tinklalapyje <https://www.sweco.lt/pranesimai/svarbus-pranesimai/sirvintu-ve-parkas-pav-ataskaita/> pasirodžiusia informacija apie atnaujintą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą, kuri turi būti teikiama ir Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – ir AAA).

Kaip nurodoma AAA tinklalapyje „Gavusi PAV ataskaitą, kurios prieduose pateikiami visuomenės pasiūlymai ir jų įvertinimas, Aplinkos apsaugos agentūra savo interneto svetainėje paskelbia nustatytos formos pranešimą. **Per 10 darbo dienų** nuo šio pranešimo paskelbimo dienos visuomenė gali teikti Aplinkos apsaugos agentūrai pasiūlymus, kurie bus apsvarstyti su juos pateikusiais visuomenės atstovais prieš priimant sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai“.

Preliminariai peržiūrėjome paskelbtus dokumentus:

PAV ataskaita – 363 lapai;

Tekstiniai priedai – 4032 lapų;

Grafiniai priedai – 85 lapai;

Derinimo dokumentai – 131 lapas.

Iš viso: 4611 lapų

Atsižvelgiant į paskelbtų **dokumentų apimtį bei kompleksiskumą**, tam, kad galėtume tinkamai įsigilinti į ataskaitos turinį ir pateikti pagrįstas pastabas bei siūlymus, **prašome suteikti papildomo laiko dokumentų analizei**. Manome, kad tik nuodugniai išnagrinėję ataskaitą galėsime prisidėti prie

konstruktyvios diskusijos ir pateikti vertingas įžvalgas, užtikrinančias tvarų ir visuomenės interesus atitinkantį projektų vystymą.

Norėtume atkreipti dėmesį, kad PAV rengėjas po pirmos PAV ataskaitos viešojo svarstymo savo interneto tinklalapyje <https://www.sweco.lt/pranesimai/svarbus-pranesimai/sirvintu-ve-parkas-pav-ataskaita/> yra paskelbęs, kad nespės atsakyti į gautas pastabas per nustatytą 10 d.d. terminą „dėl labai didelio gautų visuomenės laiškų/rašų kiekio“:

Dėl labai didelio gautų visuomenės laiškų/rašų kiekio PAV dokumentų rengėjas nespės įvertinti visų gautų visuomenės pasiūlymų ir atsakyti visiems juos pateikusiems per siektinas 10 d. d. nuo viešo PAV ataskaitos pristatymo dienos, tačiau deda visas pastangas tai atlikti kuo skubiau teisės aktuose nustatyta tvarka.

Pažymime, kad viešasis PAV ataskaitos svarstymas įvyko 2024 m. kovo 13 d. Pagal galiojančius teisės aktus, pataisyta PAV ataskaita, atsižvelgiant į viešojo svarstymo metu pateiktas pastabas, turėjo būti paskelbta ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo viešojo svarstymo datos, t. y. iki 2024 m. kovo 27 d.

Nepaisant nustatyto termino, viešai skelbiama 2024 m. spalio 31 d. PAV ataskaitos versija, kuri buvo pateikta tik po daugiau nei 7 mėnesių nuo nustatyto termino pabaigos. Įstatymu nustatyto 10 d.d. termino nepakako net PAV rengėjui, turinčiam didelę specialistų komandą, kuri dirba visą darbo dieną ir skiria laiką šių dokumentų rengimui.

Tuo tarpu, mūsų asociacijos nariai, neturėdami tokių profesionalių išteklių, savanoriai, kurie, turėdami ir kitus pagrindinius darbus, PAV ataskaitos analizei bei pastabų rengimui **gali skirti tik po keletą valandų po darbo vakarais ir savaitgaliais.** Tai reiškia, kad realus laikas, nuo susipažinimo su paskelbta PAV ataskaita iki pastabų teikimo, kai turima tik 10 d.d., tesudaro 1,5-2 val. x 5 d.d. Taigi, visos darbo savaitės laikas, skirtas ataskaitos nagrinėjimui po pagrindinio darbo, prilygsta tik 1 darbo dienai. Net sudėjus kartu savaitgalius asociacijos nariai niekaip negali turėti bent 10 pilnų d.d.

Atkreipiame dėmesį, kad Asociacija nuolat susiduria su būtinybe pateikti pastabas per labai trumpus terminus. Norime priminti, kad po viešojo pirmos PAV ataskaitos svarstymo 2024 m. birželio 19 d. raštu „Dėl papildomo termino pastaboms poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai pateikti“ kreipėmės į

Aplinkos apsaugos agentūrą prašydami pratęsti terminą pastabų teikimui. Deja, mūsų prašymas nebuvo patenkintas ir į tai nebuvo atsižvelgta (Priedas Nr. 1).

2024 m. spalio 11 d. mes kreipėmės į UAB „Žalia žemė“ ir UAB „Sweco Lietuva“, kad leistų susipažinti su atnaujinta PAV ataskaita ir gautomis institucijų pastabomis, ir **gavome neigiamą atsakymą**. 2024 m. spalio 16 d. UAB „Žalia žemė“ elektroniniu paštu mus informavo, kad negali pateikti prašomos informacijos ir „*visa informacija bus pavišinta, kaip numatyta teisės aktuose*“ (Priedas Nr. 2).

Akivaizdu, kad mūsų užklauso metu UAB „Žalia žemė“ jau **turėjo didžiąją dalį prašomos informacijos, tačiau sąmoningai vengė ja dalintis**, apeliuodami į įstatyme numatytą 10 darbo dienų terminą visuomenei teikti pastabas. Toks vengimas teikti informaciją nesiderina su teisės aktais įtvirtintomis suinteresuotos visuomenės teisėmis gauti informaciją ir dalyvauti PAV procese.

Taip pat dėl mūsų aktyvios veiklos aplinkosaugos srityje **esame susidūrę su teisiniais bandymais daryti spaudimą**: mūsų asociacijai buvo pateiktas SLAPP (angl. *Strategic Lawsuit Against Public Participation*) ieškinys, kuris teisme pripažintas kaip siekis daryti spaudimą mūsų nariams ir atgrasyti juos nuo teisėtų pastabų teikimo.

Vilniaus miesto apylinkės teismas 2024 m. balandžio 17 d. priimtoje nutartyje konstatavo:

*„Visų pirma, ieškovės pareikštas **ieškinys neabejotinai sukuria atsakovams spaudimą** – jie turi skirti bylinėjimuisi ne tik finansus, bet ir laiką. Ieškinys yra pareikštas išimtinai dėl atsakovės asociacijos „Kraštovaizdis“ vykdomos veiklos. Iš ieškinio turinio akivaizdu, kad ieškovės netenkina atsakovės aktyvus veikimas, kai asociacija reiškia valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitiems asmenims abejones trečiojo asmens UAB „Žalia žemė“ vykdomo vėjo elektrinių parko projekto įgyvendinimo procedūrų tinkamumo, kitų su tuo susijusių aplinkybių.*

*Akcentuodama atsakovų veiklos pobūdį, ieškovė ignoruoja faktą, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę ginti savo interesus, susijusius su ginčo projektu, teisės aktuose nustatyta tvarka. Vien dėl to, kad atsakovai nepritaria projektui ir atsakovė asociacija „Kraštovaizdis“ šiuo klausimu veikia aktyviai, atsakovų veikla negali būti ribojama. Atsakovai iš esmės pagrįstai teigia, kad **ieškinys turi atgrasomojo poveikio požymių.**“*

*„Preliminariai įvertinus ieškovės pateiktus argumentus, kuriais įmonė grindžia šį reikalavimą ir jo apimtį, darytina išvada, kad toks **reikalavimas pareikštas** ne siekiant realiai apginti ieškovės teises, bet **bauginti atsakovus.**“*

*„Trečia, nesąžiningą ieškovės tikslų pobūdį preliminariai rodo ir aplinkybė, kurią išskiria atsakovai, kad ieškinys pareikštas tuo metu, kai atsakovai turėjo teisę teikti siūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos. Įvertinus tai, kad ieškovė reiškia nepasitenkinimą atsakovų veikla, **galima pagrįstai numanyti, jog ieškiniu ieškovė siekė atgrasyti atsakovus nuo pastabų dėl ataskaitos reiškimo, ir kad šio momento sutaptis nėra atsitiktinė.**“*

Manome, kad nuodugni PAV ataskaitos analizė yra esminė sąlyga siekiant tinkamai atstovauti visuomenės interesams ir užtikrinti atsakingą bei pagrįstą sprendimų priėmimą. Todėl **prašome nustatyti papildomą terminą pastaboms PAV ataskaitai pateikti iki 2024 m. gruodžio 10 d., apie tai viešai informuojant savo tinklalapyje**, kadangi, akivaizdu, jog su šia problema susiduriame ne tik mes, bet ir visa suinteresuota visuomenė. Atkreipiame dėmesį, kad mes neprašome pratęsti termino tokiai pačiai trukmei, kuriai ataskaitos teikimo terminą buvo prasiūšęs PAV rengėjas – t. y. daugiau nei 7 mėnesius.

Palyginimui, Lietuvos teisėje terminas atsiliepimui į pvz. kasacinį skundą pateikti yra nustatytas Civilinio proceso kodekse (CPK). Standartinis terminas atsiliepimui į kasacinį skundą pateikti yra 14 dienų nuo kasacinio skundo gavimo dienos. Šį terminą nustato Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. Tačiau, jeigu atsiliepimui parengti reikia daugiau laiko (dėl

dokumentų apimtį, sudėtingumą ar kitų pagrįstų priežasčių), suinteresuota šalis gali kreiptis į teismą su prašymu pratęsti terminą. Jei kasacinis skundas yra didelės apimtį (10–20 lapų ar daugiau) ir reikalauja išsamesnės analizės arba ekspertų vertinimų - tai gali būti pagrindas teismui pratęsti terminą. Šiuo atveju turime ne 10-20 lapų, bet 4611 lapų apimtį dokumentus.

Maloniai prašome šį prašymą išnagrinėti ir sprendimą dėl jo priimti **skubos tvarka iki lapkričio 15 dienos**, tam, kad gyventojai neturėtų nepagrįstų lūkesčių (tuo atveju, jei prašymas bus neigiamai išnagrinėtas po lapkričio 19 dienos) dėl galimybės įsigilinti į ataskaitą ir teikti išsamiais pastabas.

PRIDEDAMA:

1. Susirašinėjimas su AAA, 6 lapai;
2. Susirašinėjimas su UAB „Žalia žemė“, 3 lapai.

Elektroninio pašto adresas kontaktams: dokumentai@krastovaizdis.eu.

Pagarbiai,

Asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas

Teisutis Buda